

strategy&

Toekomstige inrichting chartale keten

Samenvatting rapport

Februari 2023

Disclaimer

Deze presentatie vat het rapport '[Toekomstige inrichting van de chartale keten](#)' samen, dat is geschreven onder verantwoordelijkheid van Jeroen Crijns (partner). Het rapport wordt u aangeboden vanuit PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. Aan deze samenvatting kunnen geen rechten worden ontleend.

Reikwijdte van het onderzoek

Wij hebben de werkzaamheden uitgevoerd zoals afgesproken in de opdrachtbevestiging. Dit rapport beschrijft op welke manier de chartale infrastructuur, en daarmee de publieke functies van contant geld toekomstbestendig geborgd kunnen worden. Daartoe zijn verschillende opties uitgewerkt voor de marktordening in de chartale keten en manieren om deze te bekostigen, met de voor- en nadelen daarvan. Het behoort niet tot de reikwijdte van onze opdracht om een voorkeur uit te spreken voor één van de uitgewerkte opties. Ook behoort het niet tot de reikwijdte om vast te stellen welke omvang van de chartale infrastructuur nodig is om de publieke functies van contant geld te borgen. De reikwijdte van de werkzaamheden zoals afgesproken in de opdrachtbevestiging is ongewijzigd.

Wij hebben onze analysewerkzaamheden afgerond op 15 februari 2023. Dit rapport bevat daarom niet de gevolgen van gebeurtenissen na die datum of de impact van later beschikbaar gekomen informatie.

Onze informatie is gebaseerd op interviews, deskresearch, en managementinformatie. Zie hoofdstuk 1 van [het rapport](#) voor een nadere toelichting op de onderzoeksmethode en bijlage D voor een overzicht van de partijen die geïnterviewd zijn gedurende het onderzoek.

Uitgangspunten voor ons werk

We hebben onze werkzaamheden gebaseerd op de aan ons ter beschikking gestelde informatie. Wij hebben aangenomen dat deze informatie juist, volledig en niet misleidend is. Wij hebben geen accountantscontrole uitgevoerd met betrekking tot deze informatie, noch een beoordeling gericht op het vaststellen van de volledigheid en juistheid daarvan conform internationale audit- of reviewstandaarden.

Toegang tot het rapport

Ons rapport is specifiek opgesteld voor De Nederlandsche Bank N.V. en het ministerie van Financiën met wie we overeenstemming hebben over het doel en de reikwijdte van ons werk en aan wie we de aard en omvang van ons werk en de beperkingen daarin hebben toegelicht. Voor het gebruik van het rapport door andere partijen dan de cliënt aanvaarden wij daarom geen verantwoordelijkheid, zorgplicht of aansprakelijkheid – contractueel, op basis van onrechtmatige daad (inclusief nalatigheid) of anderszins.

Zoals overeengekomen in onze opdrachtbrief, hebben De Nederlandsche Bank N.V. en het ministerie van Financiën als opdrachtgevers het recht om het rapport te publiceren.

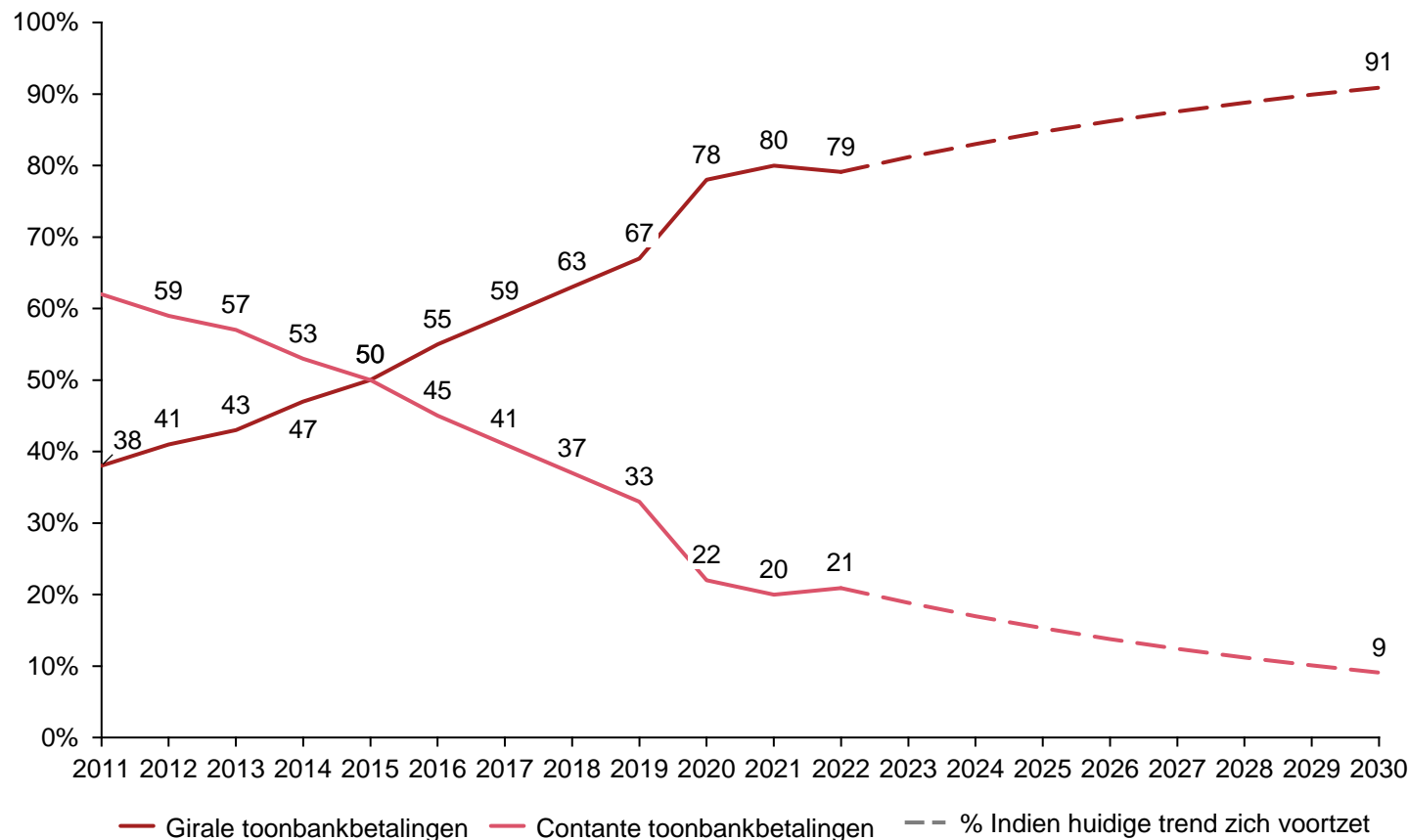
Overige opmerkingen over het rapport

Het rapport en enig geschil voortvloeiend uit of verband houdend met (de inhoud van) het rapport worden uitsluitend beheerst door Nederlands recht.

De afgelopen jaren hebben verschillende ontwikkelingen bijgedragen aan de daling van het gebruik van contant geld

Daling in contant-geldgebruik

Dalend gebruik van contant geld aan de toonbank in Nederland
(% van totaal aantal toonbanktransacties)

(Veranderende) voorkeuren voor betaalmiddelen

Het gebruik van contant geld is de afgelopen jaren sterk afgenomen, onder andere door de digitalisering van dienstverlening en verschuivende voorkeuren van consumenten en toonbankinstellingen¹

73% van de consumenten geeft de voorkeur aan pinbetalingen aan de toonbank (2016: 53%)

73% van de 65-plussers gebruikt de pin voor toonbanktransacties (2016: 44%)

61% van de onderlinge betalingen vindt elektronisch plaats (2016: nihil, het jaar dat Tikkie werd geïntroduceerd)

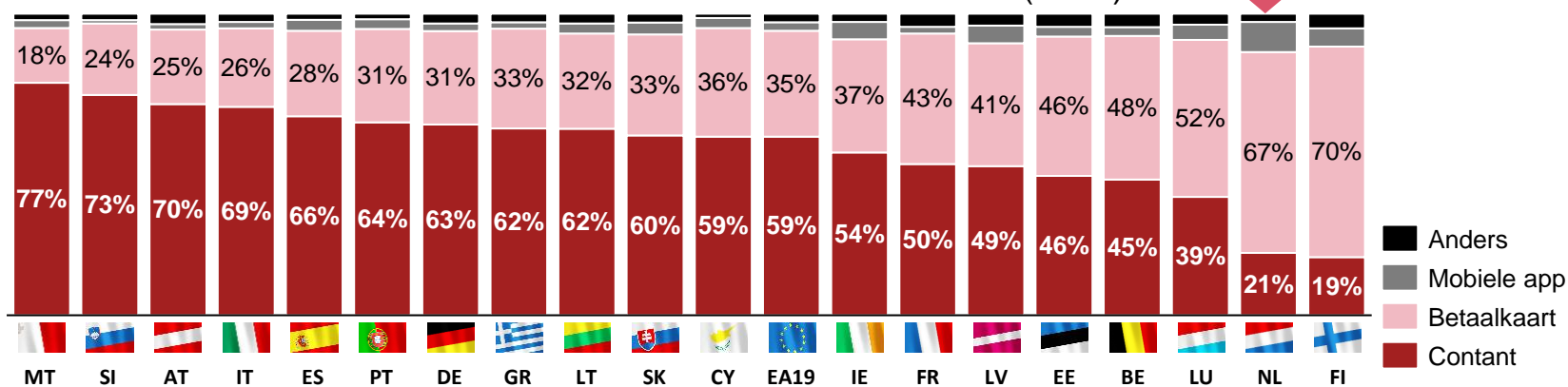
86% van de toonbankbetalingen die plaatsvonden was contactloos (2016: 55%)

Indien de huidige trend zich voort zou zetten, zou in 2030 slechts 9% van de toonbankbetalingen contant zijn

Wat betreft de daling in gebruik van, en voorkeur voor, contant geld is Nederland een van de koplopers in Europa

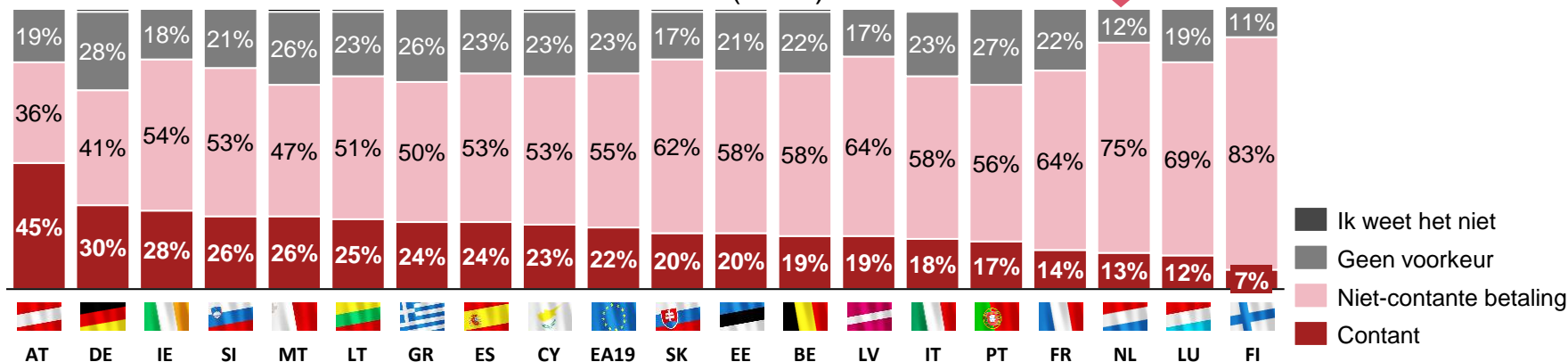
Europese context

Aandeel van verschillende betaalmethoden aan de toonbank¹ (2022)

- **Nederland loopt voorop** in het gebruik van **elektronische betaalmiddelen**, met slechts 21% van de betalingen aan de toonbank die contant zijn
- **Alleen in Finland** waren er minder contante transacties (19%). Andere **Scandinavische** (niet-euro) landen zoals Zweden, Noorwegen en Denemarken werden niet meegenomen in dit onderzoek van de ECB

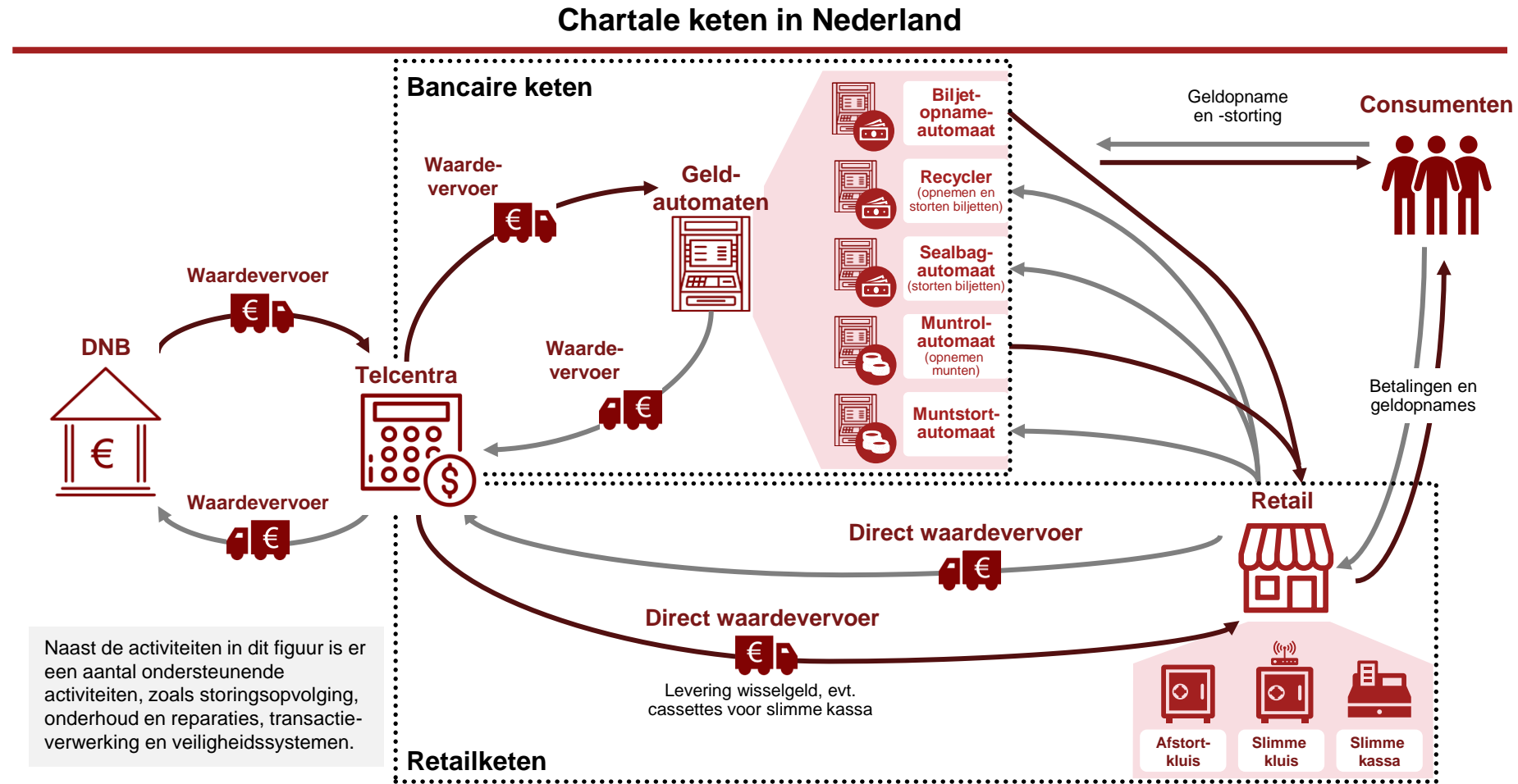
Voorkeur van betaalmethode aan de toonbank¹ (2022)

- Het **verschil** met daaropvolgende Europese landen is **groot**, nummer drie met minste contante betalingen is Luxemburg met 39%
- De **verschillen** tussen Europese landen zijn **kleiner** als het gaat om de **voorkeur** van de betaalmethode aan de toonbank. Die **voorkeur is voornamelijk om niet contant te betalen**. In meer dan de helft van de landen heeft 20% of minder van de consumenten de voorkeur om contant te betalen

De chartale keten in Nederland bestaat uit een aantal schakels waar contant geld langs circuleert

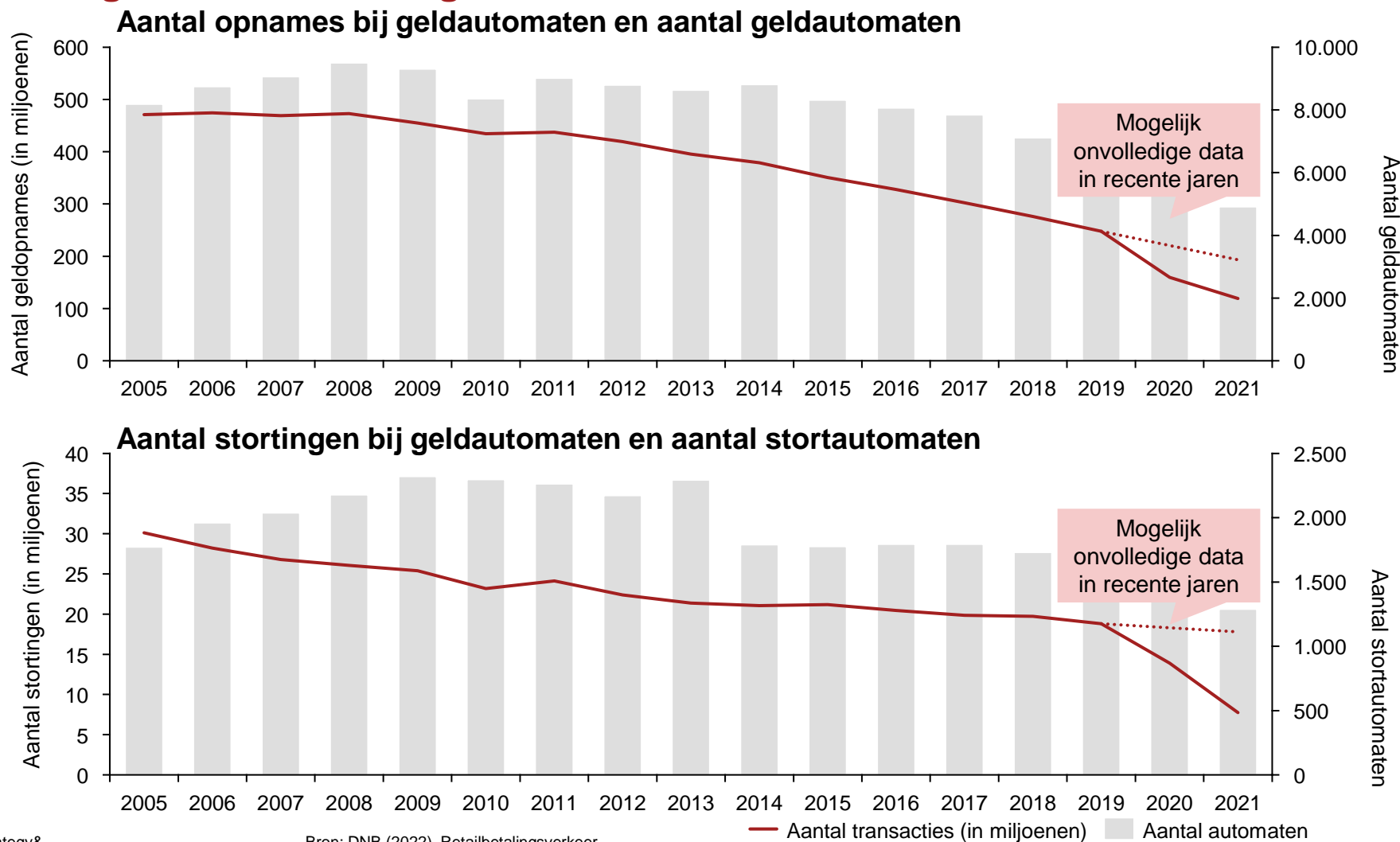
Chartale keten in Nederland

- De chartale keten bestaat uit een **bancaire keten** en een **retailketen**
- De diensten die vallen onder de **basisinfrastructuur** zijn **opname- en stortingsdiensten bij geldautomaten** (bancaire keten) en **direct waardevervoer** (retailketen, waarbij geld wordt afgestort en wisselgeld wordt besteld)
- **Geldmaat** heeft de regie over het **bancaire deel**, daarnaast bieden verschillende IAD's¹ biljetopnameautomaten aan
- Brink's voert het **waardevervoer** voor Geldmaat uit, daarnaast zijn er nog kleinere spelers actief
- Brink's biedt ook **afstortoplossingen** en direct waardevervoer voor retailers aan

Naast het gebruik, is het aantal geldautomaten voor zowel opnames als stortingen de afgelopen jaren ook afgenomen

Aantal geldautomaten en gebruik in Nederland

- Het aantal **geldopnames** in Nederland **neemt al jaren af**. De afgelopen vijf jaar daalde het aantal opnames met ongeveer 10% per jaar, van ongeveer 330 miljoen in 2016 naar 120–190 miljoen in 2021
- Het **aantal geldautomaten** nam tussen 2005 en 2009 toe van ongeveer 8.200 naar 9.500, en nam vervolgens af tot ongeveer 4.900 in 2021
- Een **verdere afname** in het aantal geldopnames **bemoeilijkt**, bij een constant blijvend aantal geldautomaten, **de rentabiliteit van deze automaten**
- Het **aantal stortingen daalde** de afgelopen vijf jaar met gemiddeld ongeveer 10% per jaar. Het aantal **stortautomaten** nam **eerst toe** tot 2.297 in 2010 en nam **vervolgens af** tot 1.289 in 2021

Vanuit maatschappelijk perspectief is het wenselijk dat er een minimaal niveau aan chartale dienstverlening blijft bestaan

Maatschappelijk wenselijke chartale dienstverlening

Contant geld heeft verschillende functies die ten grondslag liggen aan de wens om het als betaalmiddel te behouden¹

	Het verzekert vrijheid en autonomie
	Het is een wettig betaalmiddel
	Het zorgt voor privacy
	Het is inclusief
	Het helpt om uitgaven bij te houden
	Het is snel
	Het is veilig
	Het is een oppotmiddel

 DNB en MinFin hebben kaders geformuleerd voor de basisinfrastructuur ten behoeve van dit onderzoek

- Consumenten en bedrijven hebben **toegang** tot de volgende **diensten**:

	Consumenten	Bedrijven
 Biljetten opnemen	✓	✓
 Biljetten storten (recycler)	✓	✓
 Munten opnemen	✓	✓
 Munten storten	✓	✓
 Biljetten storten (sealbag)		✓
 Direct waardevervoer		✓

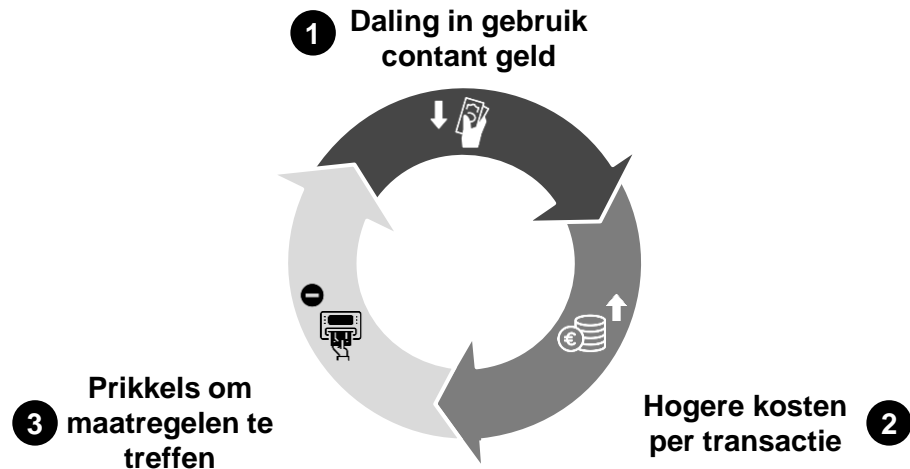
- Voor de **kwaliteit** gelden **normen**, **aantallen** en **normpercentages**. Deze worden periodiek **vastgesteld** en er wordt **toezicht** op gehouden
- Tarieven** zijn **proportioneel**² en vormen geen prikkel voor afnemers om contant geld niet langer te gebruiken
- Toonbankinstellingen met een lokaal monopolie **accepteren** contant geld
- Legitiem gebruik wordt niet ontmoedigd** door maatregelen die banken treffen om te voldoen aan wet- en regelgeving, waaronder de Wwft
- De basisinfrastructuur fungeert als gedeeltelijke terugvaloptie voor pinbetalingen³

1) Functies zoals omschreven door de ECB in *The role of cash*, ECB, 2022; 2) Wat proportioneel inhoudt is niet nader gespecificeerd; 3) Deze eis vervalt stapsgewijs al naar gelang elektronische terugvalopties zijn geïmplementeerd (art. 2, Convenant Contant Geld)

De chartale infrastructuur wordt in haar maatschappelijk wenselijke omvang niet langer door de markt geleverd

Noodzaak voor een nieuw marktordeningsmodel (inclusief bekostiging)

Noodzaak voor overheidsingrijpen chartale keten

- 1** Het gebruik van contant geld daalt, onder andere door de digitalisering van dienstverlening en verschuivende voorkeuren van consumenten
- 2** Het exploiteren van de chartale infrastructuur kent schaalvoordelen door **hoge vaste lasten**. Door de daling in aantal transacties **stijgen de kosten per transactie**
- 3** Dit geeft partijen **prikkels om maatregelen te treffen** om kosten op te vangen **die gebruik kunnen ontmoedigen**¹, bijvoorbeeld:
 - Kostenbesparingsmaatregelen die een versobering van de dienst inhouden
 - Hogere tarieven voor toonbankinstellingen en consumenten
 - Toonbankinstellingen die stoppen met de acceptatie

Ontbrekende markt

- Het gevolg van deze ontwikkelingen is dat de **markt de maatschappelijk gewenste dienstverlening niet (meer) levert**. Er is sprake van een **marktfalen** in de vorm van een **ontbrekende markt**
- De **kosten van de infrastructuur** worden voor een belangrijk deel **bepaald door de eisen die hieraan gesteld worden** (in termen van o.a. bereikbaarheid, betrouwbaarheid en veiligheid). Hogere eisen leiden tot hogere kosten, en daarmee tot hogere tarieven voor gebruikers
- De oorzaak van het probleem is dat **eindgebruikers** (consumenten en toonbankinstellingen) **niet bereid of niet in staat zijn om kostenreflectieve tarieven te betalen** voor een basisinfrastructuur met een maatschappelijk gewenste omvang
- Daarom is het **enkel stellen van eisen** aan de infrastructuur geen oplossing voor het probleem van een ontbrekende markt, maar **leidt dit juist tot nog hogere tarieven** en daardoor **lager gebruik van contant geld**
- Als de overheid wil borgen dat de maatschappelijk gewenste dienstverlening tot stand komt, moet zij daarom **niet alleen een partij (of meerdere partijen) verantwoordelijk maken** voor het leveren van de maatschappelijk gewenste dienstverlening, maar ook de **bekostiging regelen** zodat de **eisen niet leiden tot veel hogere tarieven**

Met het convenant is een eerste stap gezet om de chartale infrastructuur tijdelijk te behouden, maar dit is niet toekomstvast

Noodzaak voor een nieuw marktordeningsmodel (inclusief bekostiging)

Samenvatting belangrijkste afspraken Convenant Contant Geld¹

Het convenant heeft als doel het **borgen** van contant geld als **goed functionerend betaalmiddel** en bevat **afspraken tussen 22 organisaties** met een belang bij contant geld, die samenvattend:

- Onderkennen dat een efficiënt, toegankelijk en veilig betalingsverkeer, inclusief het chartale deel daarvan, een **publiek belang** is
- De **chartale infrastructuur** zullen **behouden**, bv. aantallen geldautomaten en landelijk dekkend waardevervoer die voldoen aan bepaalde aantallen en/of normen
- **Geen tariefverhogingen** of volumebeperkingen voor diensten bij geldautomaten zullen doorvoeren (banken en Geldmaat) tot juli 2023
- Zich zullen inzetten voor nieuwe betaalvormen en **alternatieve terugvalopties** voor pinbetalingen

Huidig model is niet toekomstbestendig

Het huidige model berust op **tijdelijke convenantafspraken** om de chartale infrastructuur in stand te houden. Dit is niet houdbaar om de volgende redenen:

- De afspraken zijn het resultaat van een onderhandelingsproces. Het **herzien** ervan is complex en vergt een bepaalde mate van **draagvlak**. Het herzien is van belang omdat de **omvang** van de infrastructuur sterk samenhangt met de **kosten**
- De afspraken zijn **vrijwillig** waardoor er een bepaalde **vrijblijvendheid** is in het leveren van de infrastructuur. Er zijn **geen toezichts- of sanctioneringsbevoegdheden**
- Daarnaast zijn er **specifieke knelpunten** op bepaalde **onderdelen van de keten**:

Alleen de drie grootbanken bieden chartale dienstverlening aan via Geldmaat en bekostigen dit grotendeels, wat **level playing field**-discussies oplevert en **prikkel om het gebruik van contant geld te ontmoedigen** versterkt

De sterke afhankelijkheid van Brink's in het **waardevervoer** creëert **continuïteitsrisico's** en een **mogelijke economische machtspositie** die gemonitord moet worden

Een landelijk dekkend netwerk aan **geldautomaten** is van **publiek belang**. Maar de **rentabiliteit** van een automaat hangt sterk af van het aantal transacties waardoor een marktpartij geen geldautomaat zou exploiteren op minder druk bezochte locaties

Voor **toonbankinstellingen** is het accepteren van contant geld arbeidsintensief en gaat gepaard met veiligheidsrisico's. Het aantal geldautomaten is in de afgelopen 10 jaar gedaald van ~9.500 naar ~4.900, wat het voor **consumenten** lastiger maakt geld op te nemen

Op het gebied van (direct) waardevervoer bestaat er minder noodzaak om in te grijpen

Waardevervoer

Minder noodzaak voor ingrijpen op het waardevervoer

- Op het gebied van direct waardevervoer lijkt momenteel geen sprake van een dienst die niet geleverd wordt. Er lijkt daarom voor waardevervoer minder noodzaak voor ingrijpen
- Een mogelijk knelpunt voor waardevervoer is de sterke positie van Brink's. Brink's heeft een **belangrijke rol** in het waardevervoer, met 90–95% marktaandeel, en biedt innovatieve afstortoplossingen aan
- De positie van Brink's brengt mogelijke **risico's** met zich mee, zowel voor de **continuïteit** van dienstverlening als voor de **machtspositie** die Brink's potentieel heeft of in de toekomst kan krijgen
- Ondanks het marktaandeel van Brink's staat niet vast dat zij over een (economische) machtspositie beschikt die ingrijpen verlangt. Dit heeft een aantal redenen:
 - Gezien de aard van het probleem op de markt – een ontbrekende markt – kan Brink's niet zonder meer prijzen rekenen die (ver) boven de kostprijs liggen. De bereidheid onder afnemers van waardevervoerders om hoge prijzen te betalen is er niet
 - Er lijkt **interesse** te zijn vanuit **buitenlandse spelers** (bv. Ziemann is recent toegetreten) om toe te treden en te groeien op de Nederlandse markt. In verschillende Europese landen, waaronder met vergelijkbaar of lager gebruik van contant geld, zijn **meerdere grote** (internationale) **spelers** actief (zie rechts)
 - Geldmaat vertegenwoordigt een aanzienlijk deel van de vraag naar waardevervoer, en heeft daardoor onderhandelingsmacht ten opzichte van Brink's. Zij kan dreigen met een overstap naar een andere vervoerder en daarbij zonodig toetreding faciliteren

Waardevervoerders in andere Europese landen

Land	Spelers
 Nederland	Brink's
 België	Brink's, Loomis
 Duitsland	Meerdere spelers, o.a. Ziemann
 Frankrijk	Brink's, Loomis
 Denemarken	Loomis, Nokas
 Finland	Loomis, Nokas
 Noorwegen	Loomis, Nokas
 Zweden	Loomis

Omdat het probleem een ‘ontbrekende markt’ is moeten in het markt-orderingsmodel drie zaken toekomstbestendig worden geregeld

Drie zaken die geregeld moeten worden

1. Vaststellen van eisen

- Allereerst moet de overheid specificeren wat er door marktpartij(en) geleverd moet worden; dit zijn de **eisen aan de basisinfrastructuur**
- De eisen aan de basisinfrastructuur hebben een grote **invloed op de totale kosten binnen de keten**. Daarom is het van belang dat deze aansluiten bij de **maatschappelijke behoeften**
- Het is van belang de eisen **periodiek te herzien**, zodat deze aan blijven sluiten bij de maatschappelijke behoeften en de kosten die de maatschappij hiervoor draagt aanvaardbaar zijn

2. Aanwijzen verantwoordelijke(n) voor dienstverlening

- Gezien de aard van het probleem, een **ontbrekende markt**, moet de overheid een partij verantwoordelijk maken om zo te borgen dat de basisinfrastructuur die niet (voldoende) door de markt wordt geleverd alsnog tot stand komt¹
- Hiertoe heeft ze de volgende **mogelijkheden**:

3. Organiseren van de bekostiging

De bekostiging moet borgen dat:

1. Partijen de dienst willen leveren, en deze dus **niet structureel verlieslatend** is
2. Prikkel om **cashgebruik** onnodig te **ontmoedigen** worden **beperkt**

Kostengebaseerde tarieven voor eindklanten stijgen en zouden het gebruik van contant geld **verder ontmoedigen**, daarom moeten **betaalbare tarieven** worden vastgesteld en overige kosten worden omgeslagen over een bredere groep (**‘socialiseren’**)

Socialisatieopties

Kosten omslaan via de betaalrekening

Kosten omslaan via het elektronisch betalingsverkeer

Bekostigen via algemene middelen

In het kader van de marktordening is het van belang dat er eisen worden gesteld aan de chartale dienstverlening

Het vaststellen van eisen

Noodzaak voor het stellen van eisen

Basis- infrastructuur- eisen

- Om ervoor te zorgen dat de basisinfrastructuur **aansluit bij de maatschappelijke behoeften** en het voor partijen **duidelijk** is aan welke eisen moet worden voldaan, moet de **overheid de eisen aan de basisinfrastructuur specificeren**
- Omdat de eisen aan de basisinfrastructuur een **sterke invloed hebben op de kosten** die de **maatschappij hiervoor moet dragen**, is van belang dat deze **periodiek herzien worden** (dit zou kunnen plaatsvinden door middel van een maatschappelijke kosten-batenanalyse)

Maximumtarieven en hoogte fallbacktarief

- Door de hoge vaste-kostenbasis en de **dalende volumes** zouden **kostengebaseerde tarieven** aan zowel opname- als afstortzijde **steeds verder stijgen** waardoor het gebruik nog verder zou dalen. Om deze cirkel te doorbreken en te borgen dat **tarieven betaalbaar** zijn moet de **overheid maximumtarieven** vaststellen
- Het fallbacktarief is al jaren niet herzien. Om te borgen dat **alle banken naar rato meebetalen** aan de chartale infrastructuur moet de overheid een **kostendekkend fallbacktarief** aan de kaartschema's opleggen (en regelmatig herzien). Door tegenstrijdige belangen van alle partijen hebben kaartschema's hier een onafhankelijke partij voor nodig

Continuïteit waardevervoer

- Door de **efficiëntieslagen** en de hoge vaste-kostenbasis is de **markt voor waardevervoer sterk geconcentreerd**, Brink's heeft hierdoor een kritieke functie. Het is wenselijk de *living will*-afspraken met Brink's te formaliseren en deze ook met **andere waardevervoerders** (indien zij een bepaald marktaandeel bereiken) wettelijk vast te leggen
- De **marktmacht** van Brink's **lijkt beperkt** gezien het internationale speelveld en de context van een ontbrekende markt. **Verplichtingen aan marktpartijen** in het kader van de **toekomstige marktordening kunnen hier verandering in brengen**, waardoor toezicht op en **regulering van tarieven** op termijn wenselijk kan zijn

Veiligheidseisen voor geldautomaten

- Gezien het **risico op en de impact van plofkraken** is het van belang als overheid **veiligheidseisen aan geldautomaten** (van zowel Geldmaat als IAD's) te **stellen**. Dit zorgt ook voor een gelijk speelveld
- Omdat met het dalende gebruik **de druk om kosten te besparen** op exploitanten van geldautomaten toeneemt, is het **niet aannemelijk** dat marktpartijen hier **uit zichzelf voldoende maatregelen** voor zullen treffen

Er zijn verschillende manieren waarop de overheid kan ingrijpen om ervoor te zorgen dat een dienst geleverd wordt

Manieren om in te grijpen

Mogelijkheden tot overheidsingrijpen

Meest privaat (minst ingrijpende interventie)

Vrije marktwerking en lichtere instrumenten

Vrije marktwerking
Geen enkele vorm van afspraken, sociale of financiële instrumenten

Sociale sturing
Het verstrekken van informatie door de overheid met als doel het beïnvloeden van het gedrag van bedrijven.
publiceren van duurzaamheidsindicatoren

Financiële sturing
Financiële prikkels geven om gewenst gedrag te belonen
subsidies

Vrijwillige afspraken (of zelfregulering)
Het maken van vrijwillige afspraken kan via een convenant maar ook bijvoorbeeld door middel van certificeringen of erkenningsregelingen
Convenant Contant Geld

Regulering

Invoeren verplichtingen

Het invoeren van verplichtingen voor bedrijven om aan bepaalde eisen te voldoen als ze actief zijn in een markt. Dit kan verschillende vormen aannemen:

- Regels die innovatie bevorderen of ruimte laten voor de uitvoering (bijvoorbeeld technische normen)
- Wettelijke verplichtingen
- Sturen van de uitvoering door middel van beleidsregels die de interpretatieruimte van wettelijke bepalingen inkaderen

Basisverzekering (zorg) **Chartale diensten**
veiligheidseisen, Drink- en Horecawet

Universele Dienst of concessie

De overheid verleent een concessie of wijst een partij aan als Universele Dienstverlener. Het voornaamste verschil is de wijze van vastlegging van de eisen (wettelijk: UD; contractueel: concessie)

Meest publiek (meest ingrijpende interventie)

Publieke uitvoering

Staatsdeelname

Private vennootschap met de minister van Financiën in de aandeelhoudersrol

Zbo met rechtspersoonlijkheid

Publiek- of privaatrechtelijk, voert activiteiten uit met kleinere ministeriële verantwoordelijkheid

Zbo zonder rechtspersoonlijkheid

Publiekrechtelijk zbo zonder eigen rechtspersoonlijkheid

Agentschap

Intern verzelfstandigd onderdeel van een ministerie

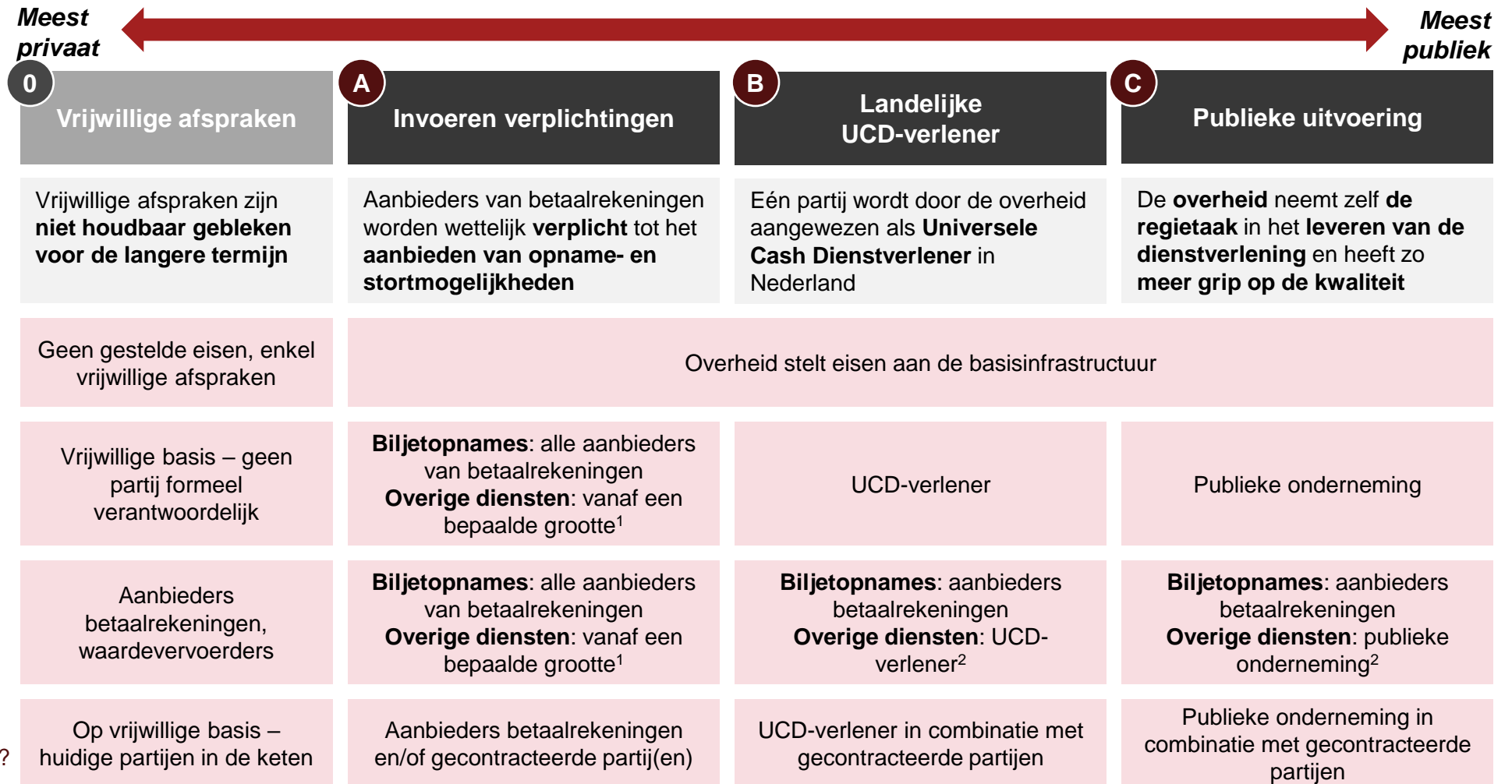
Dienst als onderdeel van ministerie

Ambtelijke dienst

- De overheid heeft **verschillende mogelijkheden** om op een markt in te grijpen
- De **middelste opties**: het invoeren van verplichtingen, UD of concessie, staatsdeelname en priv. zbo **liggen het meest voor de hand**
- Met **lichtere vormen** van ingrijpen zal er **geen garantie** zijn dat de beoogde dienstverlening tot stand komt
- **Verdergaande vormen** van ingrijpen in het publieke domein liggen ook niet voor de hand, aangezien de **dienstverlening** momenteel al (deels) **door marktpartijen** wordt geleverd

De voorgestelde marktordeningsmodellen verschillen wat betreft de partij(en) die aangewezen worden om chartale diensten aan te bieden

Marktordeningsmodellen

1) Dit zouden bijvoorbeeld de grootste vier banken kunnen zijn of er zou zoals in Zweden een grens op basis van tegoeden van huishoudens gehanteerd kunnen worden;

2) Wwft-gerelateerde verplichtingen blijven bij de banken

Binnen elk van de marktordeningsmodellen is de bekostiging zo ingericht dat verantwoordelijke partij(en) efficiëntieprikkels hebben

Bekostiging per marktordeningsmodel

	A Invoeren verplichtingen	B Landelijke UCD-verlener	C Publieke uitvoering
Rationale	<ul style="list-style-type: none"> Banken zijn behalve voor het leveren van de dienstverlening, ook verantwoordelijk voor het doorberekenen van de kosten. Dit geeft hen prikkels om de diensten efficiënt aan te bieden Het ligt voor de hand dat banken deze kosten doorberekenen via de vaste vergoeding voor betaalpakketten Door de verplichting aan en bekostiging via banken is het aanwijzen van verdere partijen (bv. UCD-verlener) niet nodig 	<ul style="list-style-type: none"> Omdat de UCD-verleners geldopnames tarifieren aan hun klanten (banken) hebben zij een prikkel om de UCD-verlener efficiënt aan te sturen Munt- en stortdiensten en waardevervoer worden deels bekostigd via het elektronisch betalingsverkeer, omdat toonbankinstellingen van deze diensten (met lagere tarieven) profiteren Daarnaast draagt dit bij aan de acceptatie van contant geld, omdat het verschil in kosten met pinnen kleiner wordt 	<ul style="list-style-type: none"> Door publieke bekostiging draagt de overheid bij aan het leveren van een dienst die van publiek belang is tegen betaalbare tarieven. Dit kan via het verstrekken van een directe subsidie, maar ook bijvoorbeeld via fiscale voordelen Omdat de overheid verantwoordelijk is voor de kosten van de dienstverlening die ze zelf levert, heeft ze de prikkel om de basisinfrastructuur op een maatschappelijk efficiënte omvang te definiëren en periodiek te herzien

Bekostiging per dienst

	Tarifiering gebruik	Vergoeding betaalpakket	Vergoeding elektr. betalingen	Vergoeding algemene middelen	Tarifiering gebruik	Vergoeding betaalpakket	Vergoeding elektr. betalingen	Vergoeding algemene middelen	Tarifiering gebruik	Vergoeding betaalpakket	Vergoeding elektr. betalingen	Vergoeding algemene middelen
Biljetopname		✓		*		✓		*		✓		
Munt- en stortdiensten	✓ =	✓		*	✓ ↓		✓	*	✓ =			✓
Direct waardevervoer	✓ =			*	✓ ↓		✓	*	✓ =			

Verwachte ontwikkeling tarieven

Blijft ongeveer gelijk t.o.v. huidige bekostiging

Stijgt t.o.v. huidige bekostiging

Daalt t.o.v. huidige bekostiging

De voornaamste invullingskeuze van model A is het bepalen van de banken die onderhevig worden aan de verplichting

Marktordeningsvariant: **A** verplichtingen invoeren

Nadere invulling van het model

- In dit model worden **aanbieders van betaalrekeningen¹ wettelijk verplicht om chartale diensten aan te bieden** aan consumenten en toonbankinstellingen. Voor het vaststellen van de aanbieders die onder deze verplichting vallen ligt het volgende voor de hand:

Dienst	Aanbieder van dienst	Invulling
Opname biljetten	Alle aanbieders in Nederland	Geen aanpassingen nodig (via kaartschema's)
Munt- en stortdiensten	Aanbieders vanaf een bepaalde grootte	Bv. via overeenkomst met Geldmaat (interfacing nodig)

- Alle aanbieders** van betaalrekeningen bieden biljetopnames aan en dragen bij aan de bekostiging door een **kostendekkend fallbacktarief**. Zo hebben **zoveel mogelijk inwoners toegang** en is er een **gelijk speelveld**
- Vanwege de **benodigde investering** en **praktische uitvoerbaarheid** bieden alleen aanbieders **vanaf een bepaalde grootte** munt- en stortdiensten aan. Dit kunnen de 8 banken zijn die al **zakelijke afstortdiensten** via waardevervoer leveren, of een selectie aan de hand van **het aantal rekeningen** of **saldi op deze rekeningen** (zoals in Zweden)²
- Banken zijn **vrij** om te bepalen hoe zij **invulling** geven aan de verplichtingen. In de praktijk zullen zij waarschijnlijk afhankelijk worden van Geldmaat

Uitwerking van de bekostiging

- De verplichte partijen leveren de diensten tegen door de overheid vastgestelde **maximumtarieven** per transactie (voor biljetopnames waarschijnlijk gelijk aan nul), deze liggen waarschijnlijk **onder de kostprijs**
- Het verschil tussen de kostprijs en deze tarieven zullen banken moeten **socialiseren**. Het ligt voor de hand dat ze dat doen via de **vaste vergoeding** voor **betaalpakketten** (indicatie biljetopnames: ~€8 per jaar per rekening)
- Vanwege het **publieke karakter** van contant geld is het op termijn mogelijk dit deels te bekostigen vanuit **algemene middelen**. Dit kan ingevoerd worden bij daling van het **gebruik onder een bepaald niveau** of wanneer het **verschil tussen kostprijs en gereguleerd tarief** een bepaald niveau overschrijdt

Transitie op hoofdlijnen

- De kern van dit marktordeningsmodel is een **wettelijke verplichting** voor aanbieders van betaalrekeningen. In een voorbereidingsfase zullen verschillende partijen worden geconsulteerd, waarna een wetgevingsprocedure zal plaatsvinden (gemiddelde duur: 2 jaar)
- In de voorbereidingsfase zal ook een **toetsing aan het staatssteunrecht** plaatsvinden. Waarschijnlijk zal er **enkel sprake** zijn van **staatssteun** indien **subsidie uit algemene middelen** wordt verstrekt. Er zijn verschillende manieren om dit **verenigbaar te maken** met het staatssteunrecht

1) Realistisch gezien is dit de enige partij die deze verplichting kan krijgen. Banken bieden in de huidige situatie opname- en stortdiensten aan en spelen een cruciale rol bij het bestellen van geld bij DNB en het giraliseren van afgestort geld van retailers; 2) Met de Zweedse ondergrens zouden 10 banken verplicht worden.

Voor model B moet de aanwijzingsprocedure voor de UCD worden bepaald en de bekostigingsoptie worden ingevoerd

Marktordeningsvariant: **B** UCD-verlener

Nadere invulling van het model

- De **overheid wijst een bedrijf** aan als **universele cashdienstverlener** (UCD-verlener). Een UCD is een dienst die de overheid van **maatschappelijk belang** vindt omdat deze nodig is om als burger of bedrijf volwaardig te kunnen functioneren. De eisen waaraan voldaan moet worden zullen worden vastgelegd in een **wet**
- Een UCD-verlener kan **direct aangewezen** worden of via **een aanbesteding**. De **eerste aanwijzing** zal **in overeenstemming** met het bedrijf moeten geschieden.¹ Daarom is een **duurzaam bekostigingsmodel** van belang
- **Geldmaat** is de enige voor de hand liggende partij omdat deze beschikt over een **landelijk dekkend netwerk** aan **geldautomaten** (inclusief contracten met locaties)
- De UCD-verlener is **niet verplicht** om de **volledige UCD zelf te leveren**. Delen kunnen door derden worden uitgevoerd (bv. het waardevervoer om geldautomaten te vullen), de UCD-verlener blijft wel **verantwoordelijk**
- Als UCD-verlener zou Geldmaat **toegang** tot munt- en stortdiensten aan klanten van de niet-grootbanken (aandeelhouders) moeten geven. Bij haar oprichting zijn hier regels voor opgesteld. De **ACM kan handhaven** op basis van de Mededingingswet
- In dit model zal de UCD-verlener **munten- en stortdiensten rechtstreeks aan haar eindgebruikers** aanbieden, **biljetopnames** zullen **via de banken** aangeboden worden

Uitwerking van de bekostiging

- De overheid reguleert **maximumtarieven** per transactie voor eindgebruikers. Voor munt- en stortdiensten berekent de UCD-verlener deze **direct door aan eindgebruikers**, voor biljetopnames aan de banken. **Banken** nemen biljetopnames af van de UCD-verlener tegen een **kostengebaseerd tarief**
- Het verschil tussen de kostprijs en deze tarieven zullen **banken** en de **UCD-verlener socialiseren**. Banken verwerken dit waarschijnlijk in de vergoeding voor **betaalpakketten** (indicatie: €7 p.j. per rekening), de UCD-verlener via de **heffing op elektronisch betalingsverkeer** (maximaal 2 ct per transactie², af te dragen door *acquirers* die dit door zullen berekenen aan toonbankinstellingen). Hierdoor kunnen tarieven voor toonbankinstellingen verder worden verlaagd, wat bijdraagt aan de **acceptatie** van contant geld
- Ook dit model kan **op termijn** bekostigd worden uit **algemene middelen**

Transitie op hoofdlijnen

- Een belangrijk onderdeel van de transitie is het introduceren van een **wet** die de overheid **de bevoegdheid** geeft een bedrijf te **belasten** met de **UCD**
- In de voorbereidingsfase zal ook een toetsing aan het staatssteunrecht plaatsvinden. In dit model is er waarschijnlijk **geen sprake** van **staatssteun** mits de heffing op elektronisch betalingsverkeer **rechtstreeks naar de UCD-verlener** gaat en er **geen subsidie uit algemene middelen** komt. Anders zijn er verschillende opties om verenigbare staatssteun te bewijzen

1) Daarna is de continuïteit van de dienst geborgd omdat de UCD-verlener de UCD pas terug kan geven als een geschikte alternatieve aanbieder is gevonden. 2) Bij geen tarief per transactie voor deze diensten.

Voor model C moet bepaald worden welke activiteiten publiek uitgevoerd worden en welke vorm deze onderneming krijgt

Marktordeningsvariant: publieke uitvoering

Nadere invulling van het model

- In dit model is de overheid (deels) verantwoordelijk voor de **uitvoering** van de chartale dienstverlening om het publieke belang ervan te borgen. Dit kan te rechtvaardigen zijn omdat **belangen moeilijk te contracteren** zijn aan een private partij¹, dit zou het geval kunnen zijn voor de regiefunctie van Geldmaat². Dit model geeft de overheid **meer grip op de dienstverlening**
- Om de wenselijke effecten van marktwerking (efficiëntieprikkels, innovatie) zoveel mogelijk te behouden, ligt het voor de hand **alleen de regiefunctie** (een deel van Geldmaat) publiek uit te voeren
- Publieke uitvoering kan verschillende vormen aannemen. Omdat er sprake is van een dienst die de markt levert, zijn **lichtere/privatere vormen (staatsdeelneming, privaatrechtelijk zbo)** logischer. Ingrijpendere vormen worden doorgaans pas overwogen als lichtere vormen niet tot het gewenste resultaat zouden leiden
- De overheid heeft bij een staatsdeelneming de **rechten van een aandeelhouder** en zal **eisen** op een andere manier moeten stellen (bv. via een **concessie, wettelijk**). Staatsdeelnemingen kunnen subsidies ontvangen, het uitgangspunt is wel dat zij op basis van de tarieven in staat zijn een **rendement** te maken. Afhankelijk van de **gestelde eisen** aan de basisinfrastructuur en de **tarieven**, kan echter zodanig veel behoefte aan subsidie ontstaan dat dit **niet meer goed past** bij uitvoering door een staatsdeelneming
- In dat geval kan, net als bij **ProRail**, een **privaatrechtelijk zbo** een optie zijn

Uitwerking van de bekostiging

- Banken (biljetopnames) en de publieke onderneming (overige diensten) leveren de diensten tegen door de overheid vastgestelde **maximumtarieven** per transactie aan eindgebruikers, tarieven liggen waarschijnlijk **onder de kostprijs**
- Het verschil tussen de kostprijs en deze tarieven zullen banken moeten **socialiseren** (waarschijnlijk via de **vaste vergoeding** voor opnames per **betaalpakket**, ~€7 p.j. per rekening) en de **overheid** voor overige diensten **via algemene middelen vergoeden** (maximaal €50 miljoen per jaar)
- **Op termijn**, als de kostprijs per biljetopname te hoog wordt, kan de overheid ook overwegen een deel van de meest onrendabele top te **subsidieren** en zo bij te dragen aan het leveren van een **dienst van publiek belang**

Transitie op hoofdlijnen

- Als de overheid besluit dat andere instrumenten (bv. wetgeving, financiële instrumenten) **niet voldoende** zijn om het **publieke belang te borgen**, zal eerst de vorm van **publieke uitvoering** gekozen worden. De transitie is afhankelijk van de gekozen vorm
- Waarschijnlijk zal er door de **subsidie uit algemene middelen sprake** zijn van **staatssteun**. Er zijn verschillende manieren om dit **verenigbaar te maken** met het staatssteunrecht, bijvoorbeeld via een DAEB-regeling (regeling dienst van algemeen economisch belang)

1) Dit kan het geval zijn als belangen lastig vast te leggen zijn en/of lastig te monitoren. 2) Deze omvat o.a. de beslissing over waar geldautomaten geplaatst worden en het aansluiten van operationele activiteiten

Het huidige model en de drie nieuwe modellen zijn beoordeeld op een set primaire en ondersteunende criteria

Beoordelingscriteria

De scoring van elk van de marktorderingsmodellen, inclusief de huidige situatie, is opgenomen in de appendix

	Criterium	Toelichting
Primaire criteria	Publiek belang contant geld (veilig, bereikbaar, toegankelijk, betrouwbaar, bruikbaar)	<p>Waarborging van het publieke belang van contant geld en garantie van een basisniveau van dienstverlening zoals vastgesteld in het chartaal convenant</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veilig: veilige infrastructuur zowel aan de zijde van de consument als de toonbankinstelling (o.a. locatie en veiligheid automaten, continuïteit waardevervoer toonbankinstellingen) • Bereikbaar: o.a. een landelijk dekkend netwerk met voldoende geldautomaten, zowel aan de opname- als de afstortzijde • Toegankelijk: toegankelijkheid zonder additionele gegevens, kennis of apparatuur • Betrouwbaar: beschikbaarheid van geldautomaten (zonder storingen en leegstand) • Bruikbaar: breed geaccepteerd bij toonbankinstellingen en overheidsinstanties
	Toekomstvastheid	<p>Waarborging van de betaalbaarheid en het basisniveau van dienstverlening, ook indien het gebruik van contant geld verder afneemt. Dit is bijvoorbeeld de mate waarin het model de continuïteit van het waardevervoer borgt en de robuustheid van het model wanneer een kritische schakel in de keten omvalt of ophoudt met de dienstverlening, en de haalbaarheid van het bekostigingsmodel bij een structureel laag gebruik</p>
	Prikkels voor goede dienstverlening (kostenefficiëntie, kwaliteit)	<p>Creatie van prikkels voor partijen in de keten om op kostenefficiënte wijze te opereren en kwalitatief goede dienstverlening te verlenen. Denk hierbij aan geldautomaten die op veilige plekken staan, dienstverlening van waardevervoerders die innovatief is en aansluit op de wensen van de winkelier en de mate waarin partijen prikkels hebben om zo kostenefficiënt mogelijk te opereren</p>
Ondersteunende criteria	Duurzaamheid/MVO	<p>Bijdrage aan het zo duurzaam mogelijk inrichten van de chartale keten en het verminderen van CO₂-uitstoot, ruimte voor duurzamere transitie op termijn</p>
	Continuïteit marktwerking in gerelateerde markten	<p>Mogelijkheden voor behoud van marktwerking in markten gerelateerd aan contant geld, bijvoorbeeld de markten voor nieuwe geldautomaten, security- en onderhoudsdiensten voor geldautomaten en diensten voor en door IAD's</p>
	Uitvoerbaarheid van de transitie (kosten, complexiteit)	<p>Complexiteit en de hoogte van kosten die nodig zijn om het model te realiseren. Denk hierbij aan de verwachte kosten, de benodigde tijd, de complexiteit en de uitvoeringsrisico's voor de benodigde transitie naar het gewenste marktorderingsmodel, bijvoorbeeld de complexiteit voor het introduceren van verplichtingen of de hoogte van benodigde subsidies</p>
	Compatibiliteit wet- en regelgeving	<p>Compatibiliteit met bestaande wet- en regelgeving, en eventuele andere regels die het introduceren van het marktorderingsmodel bemoeilijkt. Hieronder valt ook het beoordelen van hoe eenvoudig aan te tonen is dat dit het geval is of hoe eenvoudig bepaalde regelgeving is in te voeren</p>

Elk model borgt de publieke functies van contant geld en is toekomstvast, de keuze zal afhangen van specifieke voorkeuren

Onderscheidende kenmerken per marktordeningsmodel

A Invoeren verplichtingen	<ul style="list-style-type: none">• Dit model is het eenvoudigst te implementeren. Het vraagt om relatief kleine aanpassingen ten opzichte van de huidige situatie, zowel in termen van wetgeving als qua manier waarop diensten worden aangeboden• Daarnaast geeft het banken een sterke efficiëntieprikkel bij het aanbieden van deze diensten omdat zij verantwoordelijk zijn voor de kosten en het doorberekenen ervan• Het nadeel van dit model is dat de verplichting bij veel verschillende partijen ligt en daardoor aanpassingen aan de eisen van de dienstverlening lastiger door te voeren kunnen zijn
B Landelijke UCD-verlener	<ul style="list-style-type: none">• Dit model heeft meerdere routes voor het socialiseren van kosten, waardoor het hoog op toekomstvastheid scoort en meer mogelijkheden biedt om tarieven voor toonbankinstellingen te verlagen. Door het formuleren van een UCD is de stap naar subsidiëring uit algemene middelen (als dienst van algemeen economisch belang) eenvoudiger te maken• Het invoeren van de bekostiging via het elektronisch betalingsverkeer kent een complexere transitie, o.a. door de administratieve verplichting die aan acquirers wordt opgelegd• Het kleinere verschil tussen kosten per transactie voor elektronische en contante betalingen draagt bij aan het in stand houden van de acceptatie van contant geld bij toonbankinstellingen omdat dit het accepteren van een contante transactie relatief aantrekkelijker maakt
C Publieke uitvoering	<ul style="list-style-type: none">• Dit model geeft de overheid de meeste invloed op de kwaliteit van dienstverlening die geleverd wordt en meer flexibiliteit om deze over tijd aan te passen (bijvoorbeeld bij verschuivende voorkeuren die invloed hebben op de omvang van de maatschappelijk wenselijke basisinfrastructuur)• Hoewel publieke uitvoering enerzijds ten koste van de voordelen van private uitvoering gaat (bv. innovatieprijkkels), heeft de overheid wel de prikkel om de basisinfrastructuur op een maatschappelijk efficiënte manier te definiëren en periodiek te herzien

- Alle modellen borgen de **publieke functies** van contant geld, door de totstandkoming van een chartale infrastructuur conform de gestelde eisen, en zijn **toekomstvast**
- Binnen elk model komt er een **betalbare** basisdienstverlening tot stand en hebben partijen in de keten **prijkkels tot goede en efficiënte dienstverlening**
- Elk model heeft specifieke kenmerken, waaronder de bekostigingsmogelijkheden. De keuze zal dus afhangen van de **specifieke weging** van de verschillende **voor- en nadelen**
- Onderscheidend aan model B en C is dat **munt- en stortdiensten** aangeboden kunnen worden door de UCD-verlener/publieke onderneming, maar dat banken wel nog een rol hebben (bv. als *clearing bank*)

De drie nieuwe marktordeningsmodellen scoren goed op de primaire criteria en zijn daarmee geschikt als toekomstig model

Scoring van de marktordeningsmodellen op beoordelingscriteria

Criterium		0	A	B	C
		Vrijwillige afspraken	Invoeren verplichtingen	Landelijke UCD-verlener	Publieke uitvoering
Primaire criteria	Publiek belang contant geld (veilig, bereikbaar, toegankelijk, betrouwbaar, bruikbaar)	◐	●	●	●
	Toekomstvastheid	○	◐	●	●
	Prikkels voor goede dienstverlening (kostenefficiëntie, kwaliteit)	Dit model borgt de publieke functies van contant geld niet en is niet toekomstvast. Hierdoor is het geen geschikt model		◐	◐
Ondersteunende criteria	Duurzaamheid/MVO	◐	◐	◐	●
	Continuïteit marktwerking in gerelateerde markten	●	●	◐	◐
	Uitvoerbaarheid van de transitie (kosten, complexiteit)	<i>n.v.t.</i>	◐	◐	◐
	Compatibiliteit wet- en regelgeving	●	◐	◐	◐

Er zijn verschillende manieren om te borgen dat de chartale dienstverlening op toekomstvaste wijze wordt aangeboden

Conclusie

- De **chartale infrastructuur** wordt in haar maatschappelijk wenselijke omvang **niet langer door de markt geleverd** ('ontbrekende markt'), daarom is het van belang dat:
 1. De overheid eisen specificceert aan de dienstverlening
 2. Er verantwoordelijke partij(en) aangewezen worden
 3. De bekostiging zo geregeld wordt dat de dienstverlening door de markt geleverd wordt
- Er zijn **drie mogelijke marktordeningsmodellen** waarmee de publieke functies van contant geld worden geborgd en waarbij publieke en private bekostiging mogelijk is:
 - A. Invoeren wettelijke verplichting
 - B. Aanwijzen UCD-verlener
 - C. Publieke uitvoering
- Uitgangspunt bij de bekostiging is dat de partij die verantwoordelijk is voor het leveren van de dienstverlening ook **verantwoordelijk** is voor (het doorrekenen van) de **kosten**. Hierdoor heeft deze partij **efficiëntieprikkels**. Het ligt voor de hand om binnen alle modellen de opname van biljetten te bekostigen via een vaste bijdrage per betaalrekening. Voor de andere diensten, die vooral door toonbankinstellingen worden afgenomen, verschilt de bekostiging per marktordeningsmodel
- Daarnaast moeten **binnen elk model een aantal zaken** geregeld worden en **periodiek** worden **herzien**. **Eisen aan de basisinfrastructuur**, afspraken m.b.t. de **continuïteit van waardevervoer** en **veiligheidseisen voor geldautomaten** moeten **wettelijk** worden **vastgelegd**. Daarnaast moeten **maximumtarieven** voor eindgebruikers worden ingevoerd voor chartale diensten bij geldautomaten en moet een **kostendekkend fallbacktarief** worden ingevoerd.
- **Alle modellen borgen** in de basis de **publieke functies** van contant geld en zijn **toekomstvast**. Binnen elk model komt er namelijk een betaalbare basisdienstverlening tot stand en hebben partijen in de keten prikkels tot goede en efficiënte dienstverlening
- De modellen hebben verschillende **specifieke kenmerken**, waaronder de bekostigingsmogelijkheden. De keuze voor het model zal dus afhangen van de weging van de verschillende voor- en nadelen

Contactgegevens

Jeroen Crijs is partner bij Strategy& waar hij de Financial Services-praktijk leidt. Jeroen heeft ruime ervaring bij banken, toezichthouders en publieke financiële instellingen. Hij is gespecialiseerd in strategieontwikkeling voor financiële instellingen en het beoordelen van implicaties van strategische keuzes.

E-mail: jeroen.crijs@pwc.com

Prof. dr. Gulbahar Tezel is partner bij Strategy& in Amsterdam waar zij de Climate & Economics-praktijk leidt. Zij is expert op het vlak van regulerings- en mededingings-economie. Daarnaast is Gulbahar Professor of Practice bij de Universiteit Tilburg.

E-mail: gulbahar.tezel@pwc.com

Rob Wessels is manager bij Strategy& waar hij zich richt op opdrachten die betrekking hebben op mededingings- en reguleringseconomie, voor opdrachtgevers bij de overheid en in de private sector. Voorheen werkte Rob als econoom bij de Autoriteit Consument en Markt.

E-mail: rob.wessels@pwc.com

Skip van Duren is manager bij PwC Legal waar hij zich richt op meerdere facetten van het economisch publiekrecht, met name het staatssteunrecht en het mededingingsrecht. Ook is Skip co-auteur van het juridisch handboek over staatssteun in tijden van crisis (Wolters Kluwer, 2021).

E-mail: skip.van.duren@pwc.com

Dr. Nuria Boot is senior associate bij Strategy& waar zij zich richt op opdrachten in de financiële sector en opdrachten op het snijvlak van publiek en privaat. Nuria is gepromoveerd in de mededingings- en financiële economie.

E-mail: nuria.boot@pwc.com

Thank you

strategyand.pwc.com

© 2023 PwC. All rights reserved.

PwC refers to the PwC network and/or one or more of its member firms, each of which is a separate legal entity. Please see pwc.com/structure for further details. 'PwC' is the brand under which PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (Chamber of Commerce 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (Chamber of Commerce 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (Chamber of Commerce 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (Chamber of Commerce 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (Chamber of Commerce 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (Chamber of Commerce 34180289) and other companies operate and provide services. These services are governed by General Terms and Conditions ('algemene voorwaarden'), which include provisions regarding our liability. Purchases by these companies are governed by General Terms and Conditions of Purchase ('algemene inkoopvoorwaarden'). At www.pwc.nl more detailed information on these companies is available, including these General Terms and Conditions and the General Terms and Conditions of Purchase, which have also been filed at the Amsterdam Chamber of Commerce.

Disclaimer: This content is general information purposes only, and should not be used as a substitute for consultation with professional advisors.